

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземних мов
факультету міжнародних відносин
Львівського національного
університету імені Івана Франка*

ПОЛІФУНКЦІЙНІСТЬ АТРАКТОРІВ ПРИВІТАННЯ В СИНЕРГЕТИЧНІЙ СИСТЕМІ МОВЛЕННЕВОГО ЕТИКЕТУ ПОСТКОЛОНІАЛЬНОГО ПЕРСОНАЖА

Завданням сучасної лінгвістики є вивчення людини-мовця сьогодення, що існує в полікультурному просторі, дослідження концептуальних, прагматичних, етнокультурних, соціальних, експресивно-емотивних і ціннісних домінант, які визначають вербальні, комунікативні та функційні характеристики мовної особистості в період глобалізації. Відтак у фокусі уваги філологічних розвідок перебуває своєрідна трансмутована, транскультурна й гібридна мовна особистість [2], художньо втілена в образі постколоніального персонажа, який сформувався завдяки бурхливому розквіту постколоніальної літератури на тлі переходу низки держав від колоніального до постколоніального статусу в результаті розпаду імперій, утворення незалежних держав і міграції їхніх резидентів на територію колишніх метрополій. Постколоніальний персонаж є суб'єктом перехідної ідентичності – ‘the hyphenated self’ [11] – ідентичності, спійманої поміж світами оксидентальної та орієнтальної культур, а тому, щоб не загубитися в мультикультурному світі, метою особистості є збереження власної ідентичності, що реалізується, зокрема, і за допомогою етикетно-мовленневих засобів. Загалом фігури й одиниці мовленнєвого етикету розглядаються в роботах Д. Акінделе, Ч. Бетголіа, Ф. Брауна, К. Гіртза, Е. Гофмана, А. Дуранті, М. ДюФона, Ш. Ель-Хассана, Дж. Ерінгтона, Г. Каспера, М. Клайна, Дж. Лавера, С. Ойетаде, Д. Паркінсона, Р. Ферта. Утім наявні наукові праці залишають певні лакуни в дослідженні функційної репрезентації та синергетичної природи етикетно-мовленневих формул, що визначило завдання розвідки – дослідити функційну дієвість лінгвостилістичних атракторів привітання в синергетичній системі мовленнєвого етикету англійськомовного постколоніального персонажа на матеріалі художніх текстів постколоніальних романів кінця ХХ – початку ХХІ століть авторства М. Алі, Т. Анам, К. Ішігуро, С. Рушді, А. Сміт, З. Сміт, які, власне, є мігрантами першого чи другого покоління і створюють художні твори з позицій досвіду особистості колонізованого суспільства, будучи, проте, зануреними в реалії постколонізаторського соціуму.

Натепер у сучасній науковій картині світу відбувається стрімке кооперування різноманітних дисциплін у межах синергетики як міждисциплінарного наукового напрямку дослідження складних, відкритих, динамічних, нелінійних і самоорганізованих систем різноманітної онтології. Невичерпним джерелом впливу на мовну систему, що змушує її адаптуватися відповідно до мінливих умов існування та постійно шукати нові, стійкіші стани, є зовнішнє середовище, яке інтерпретується як один із найважливіших синергетичних параметрів, що детермінує зміни в системі мови [3, с. 287]. Аналогічно зовнішнє середовище є основним чинником змінності й нелінійності мовленнєвого етикету сучасної полікультурної особистості, оскільки саме від суспільства як одного з компонентів гетерогенного зовнішнього середовища мовленнєвий етикет отримує стимули для свого розвитку, що зароджуються в конкретно-історичних умовах. Вагомими чинниками, що виводять традиційну систему мовленнєвого етикету зі стану рівноваги, є географічна міграція – зміна природного середовища комунікантів, і мовні контакти, які почали розвиватися після розпаду Британської імперії між представниками колишніх метрополій та колонізованих держав. Відтак мовленнєвий етикет постколоніального персонажа можна потрактовувати як синергетичну систему з притаманними їй складністю, динамічністю, відкритістю, гнучкістю, адаптивністю, де формування нових зв'язків, викликане зміною оточення досліджуваної одиниці, її використанням у новому контексті, в іншій ролі чи функції слугує ознакою синергетичності. Вплив зовнішнього середовища породжує різноманітні флуктуації в системі мовленнєвого етикету, які штовхають її до виходу на нові стани – атрактори. У синергетиці поняття «атрактор» використовується для опису змін, що відбуваються у відкритих системах, на позначення способів (форм) організації процесів у відкритих нелінійних середовищах різної природи, щодо стійких структур, потенційно закладених у системі [4, с. 109–110]. Екстраполяція цього постулату на систему мовленнєвого етикету уможливує трактування його базових фігур та одиниць як інгерентних форм і лінгвальних способів організації етикетної мовленнєвої діяльності на ініціальному (атрактори привітання), фінальному (атрактори прощання) етапах комунікації, а також її постійної підтримки на всіх етапах шляхом залучення й фокусування уваги інтерактантів (атрактори звертання) задля ввічливої та кооперативної інтеракції під час виконання регулятивної функції етикету. Зумовлена інोकультурними впливами, амбівалентною особистістю персонажа, його гібридною ідентичністю самоорганізована система мовленнєвого етикету проєктує вибір атракторів у конкретній комунікативній ситуації для витлумачення синергійної взаємодії елементів системи між собою й зовнішнім середовищем. У канві англійських художніх текстів постколоніальної доби простежуємо традиційні (англійськомовні етикетні кліше) та девіантні атрактори, а саме: а) культурно-марковані, позначені інोकультурними впливами гетерогенної спільноти британських іммігрантів, їхнім етнічним походженням, національною своєрідністю й перенесені з рідних мов колишніх колонізованих народів у незмінній формі; б) гібридні, що синергійно поєднують британський та інोकультурний елемент; в) оказіональні як індивідуально-колонізовані одиниці з урахуванням ситуативного контексту комунікації – параметричного виміру етикетної ситуації.

На ініціальному етапі встановлення контакту організацію мовленнєвої взаємодії забезпечують атрактори привітання на засвідчення доброзичливості й готовності відкрити мовленнєвий контакт. Їх таксономія передбачає наявність поштивих одиниць із рекурентним складником *How are you?*, інтерактивних одиниць укупі із супровідними запитаннями для залучення інтерактанта до бесіди, соціорелігійних одиниць, зумовлених етнічним походженням і культурно-релігійними нормами мовців, а також валедикторних [6] привітань, що рівночасно маркують установлення й розмикання мовленнєвої взаємодії. Основною функцією атракторів привітання є фатична задля встановлення незагрозливого контакту, налагодження взаєморозуміння, створення позитивних умов у дружній тональності. Своєрідним оповідним прийомом постколоніального текстотворення є знайомство читача з наратором, оформлене за допомогою самопрезентації останнього через атрактор привітання, котрий як вузол-концентратор цементує зв'язок *наратор ↔ читач* у єдине ціле, забезпечуючи динаміку сюжетної лінії в синергетичній ланці *дискурс ↔ текст* і формуючи в уяві читача імідж наратора: ***Hello. I am Alhambra, named for the place of my conception. Believe me. Everything is meant. From my mother: grace under pressure; the uses of my mystery; how to get what I want. From my father: how to disappear, how to not exist*** [13, с. 3]. У межах фатичної функції виділяємо кілька інтеракціональних функцій. Так, атрактивна функція як засіб привернення уваги та сигнал початку взаємодії спрямована на встановлення спільного перцептивного поля інтеракції, при якому адресант має на меті засвідчити свою присутність і власну інтенцію встановлення контакту. Наприклад: *She found the kitchen packed with women. They wore long black burkhas and squatted over the grinding stone, the sink, the stove. Maya hovered at the entrance, wondering for a moment if she had strayed into the wrong house. She stood the tree up against a wall and set down her bag. 'Hello?' One of the women rose to greet her. Maya couldn't make out her features beneath the loose black cloth. 'As-Salaam Alaikum,' she said. 'Walaikum As-Salaam'* [9, с. 14]. Тут традиційний атрактор привітання *hello* стає маркером привернення уваги колективного адресата до адресантки, яка повертається до рідної домівки після семирічної відсутності. Успішність такого мовленнєвого кроку викликає очікувану реакцію: одна із жінок помічає присутність новопрйбулої та вітає її в шанобливий етикетний ритуалізований спосіб за допомогою культурно-маркованого привітання *As-Salaam Alaikum* (Мир вам), реалізуючи в такий спосіб ще одну функцію фатичної взаємодії – функцію ідентифікації й публічного визнання адресата, коли інтерактанти визнають присутність один одного в спільному перцептивному просторі в межах візуального та слухового поля. Мовленнєвий крок визнання адресата викликає етикетну репліку-реакцію *Walaikum As-Salaam* (І вам мир) задля гармонійного продовження контакту, де культурно-марковані атрактори привітання розширюють свою дієвість на виконання функції етнічної ідентифікації, уможливаючи розпізнавання 'своїх' у межах норм, передбачених етикетом мусульман. Такі фіксовані словесні патерни містять теологічний компонент, оскільки сягають корінням Ісламу, згідно із засадами якого все відбувається за волею Аллаха. Установлюючи контакт, комуніканти діють на засадах взаємності, тому формули привітання передбачають симетричний обмін шляхом установлення суміжних пар, що засвідчує їх взаємспрямованість і поступальну природу. Репліка-стимул викликає у відповідь репліку-реакцію, маркуючи діалогічну взаємодію за рівноцінних умов спілкування. Із синергетичного погляду услід за Л.С. Піхтовніковою потрактуємо таку властивість системи як дисипативність, що передбачає реактивність слів у мовній системі, де кожне слово в тексті й дискурсі передбачає наступні, а також є відгуком на попередні [5, с. 12]. Аналогічний процес відбувається в ситуації етикетної діалогічної взаємодії, де синергія реплік-стимулів і реплік-реакцій під час обміну клішованими фразами між незнайомими комунікантами сигналізує початок інтеракції, уможливує актуалізацію їхньої уваги, налагодження контакту та підготовку до подальшої комунікації. У випадку культурно-маркованих привітань репліка-реакція в суміжній парі є обов'язковою складовою частиною етикетної взаємодії, оскільки на привітання *As-Salaam Alaikum* ритуалом передбачена прогнозована відповідь *Walaikum As-Salaam* на засвідчення поваги, поштивості, дотримання принципу кооперації й культурно-релігійних норм. Такі соціорелігійні атрактори є невід'ємною характеристикою мовленнєвого етикету англійськомовних мусульман із оперттям на соціорелігійну значущість обов'язку, встановленого Шляхетним Кораном і Священною Сунною. У благородному Корані сказано: «І коли вас вітають яким-небудь привітанням, то вітайте кращим або поверніть його ж. Воістину, Аллах усе підраховує!» [1]. Однак проведений аналіз зафіксував і приклади відсутності конвенційної суміжної репліки-реакції на культурно-марковане привітання *As-Salaam Alaikum*, де, власне, й виявляється синергетична сутність атрактора привітання, що набуває нової функції – контакторозмикальної пі час прощання: *A girl walked in and stood with her hands on her hips in the middle of the room. She spoke in English. Nazneen caught the words pub and money. Her mother [...] struggled out of her armchair and fetched a handbag. The girl took the money. She looked at Nazneen and the baby. She looked at Chanu. Then the girl tucked the money into her blouse pocket. 'Salaam ale-Koum,' she said and went out to the pub* [7, с. 111–112]. Традиційно структура ініціального етапу етикетної взаємодії полікультурних особистостей містить перелік запитань, що стосуються особистої сфери комунікантів, – про дітей, родичів, здоров'я: *The line was sandy. 'Hello? It was a woman. 'Maya? Nazia. 'Nazia? Her heart flew to her throat. 'Maya Apa,' she said, addressing her formally. 'Are you well?' 'Yes, I am well. 'And your mother?' 'She is also well. And how are your children?' Maya heard the sound of Nazia clearing her throat* [9, с. 99–100]. Проте наведений приклад переконливо демонструє, що етикетна комунікація зазнає флуктуацій між тим, чого вимагає Коран – вітати співрозмовника з побажанням миру, і тим, що сприймається сучасною особистістю лише як етикетний ритуал під впливом демократизації суспільства та оксидентальної культури. Симбіоз привітання *Hello* натомість очікуваного згідно з ритуалом *As-Salaam Alaikum* у функції перевірки доступності адресата й типових реплік-запитань згідно з етикетом мусульман засвідчує подвійну свідомість і гібридну природу мовної особистості постколоніального періоду. Таку саму роль виконують девіантні гібридні атрактори, де культурно-маркована оди-

ниця доповнюється традиційною: *Mukul, smelling like eggs and toothpaste, stuck his head through the open window and shouted, ‘Nomoshkar! Good morning, Auntie.’ Then he jumped into the back of the trunk* [8, с. 217]. Виявляючи свою синергетичну сутність за допомогою зміни синтаксичної функції шляхом конверсії, атрактори привітання *Salaam* і *Nomoshkar* віддзеркалюють антропоцентричну природу мови: *A few people looked up from their desks and salaamed and nomoshkared Rehana* [8, р. 211].

Функція ініціювання теми контакту досягається шляхом актуалізації ситуативно-контекстуальних атракторів, що обслуговують прагматичне мікрополе ініціальності. Його структура може містити ініціальні запитання чи ініціальні повідомлення інформації, що відображають емоційне налаштування комунікантів, їхню психологічну установку в поєднанні із зацікавленістю певним предметом обговорення. Так, у нижченаведеному контекстуальному фрагменті приклад ситуативно-контекстуального привітання-запитання чоловіка до дружини в цій функції вербалізує ініціювання теми з’ясування сімейних стосунків і викликає шквал обурення адресата з емоційно-експресивним монологом про беззмістовність життя: *When I returned from my first day back at school, aunt Pia was out. The peace of shattered abruptly by the crash of the slamming door. Hanif dropped his pencil at Pia. Then he boomed cheerfully, ‘So, wife: what’s the drama? But Pia was not to be defused. [...] Beloved husband, you have made my days into deserts! Go, ignore me, just leave me in peace to jump from the window! I will not go into the bedroom now,’ she concluded, ‘and if you hear no more from me it is because my heart is broken and I am dead.’* [12, с. 249]. До слова, виходець із колонізованих культур зберігає за собою традиційне домінування в родині, тому найтиповішою лексичною одиницею адресанта-чоловіка під час звертання до дружини є не власне ім’я чи його скорочені варіації, а власне *wife* з натяком на функційну природу дружини, що зобов’язана коритися чоловіку, а дружина виявляє покірність у звертанні *husband*. Форма оператора адресації *beloved husband* із меліоративною семантикою імплікує іронію у функцію камуфляжу, що розкривається у функційному просторі дискурсу шляхом нелінійного прочитання смислу. Атрактор привітання, що скеровує процес дискурсу в потрібне русло послідовного досягнення цілей – з’ясування стосунків сімейної пари, в наведеному фрагменті стає моментом вибору подальшого шляху розвитку системи, тією точкою біфуркації, де допустиме розгалуження шляхів – продовжити або припинити інтеракцію. Вибраний шлях зумовлений виявом емоційного настрою адресата, переживаннями внаслідок реагування на зовнішні та внутрішні подразники, що уможлиблює інтерпретацію мовленнєвої взаємодії крізь призму психологічного стану персонажа.

За певних умов ситуативно-мовленнєвої взаємодії на перший план виходить функція встановлення просторово-темпорального параметра комунікації, яка апіорі властива всім атракторам привітань, адже встановлення контакту завжди відбувається в часі та просторі, однак вербалізується завдяки темпорально-маркованим одиницям, що слугують специфікації часових рамок і просторових зон мовленнєвої інтеракції. Ця функція може нашаровуватися й на інші інтенції, зокрема, із застосуванням валедикторних одиниць. Наприклад, традиційна етикетна формула *good morning*, якій у наступному контекстуальному фрагменті передує діалог батька із сином у високій тональності спілкування, під час розмикання мовленнєвої взаємодії засвідчує синергізм функційних атракторів – злиття в єдине ціле прощання, привітання та побажання: ... *‘Ah, I said and gave a short laugh, ‘I might have known that Father would be up and ready for the day.’ ‘I’ve been up for the past three hours,’ he said, looking me up and down rather coldly... ‘May I be assured Father will study the sheet?’ ‘Seamus should be told to put those steps right. Certainly before these gentlemen start arriving from Europe’. ‘Indeed. Well, Father, good morning’* [10, с. 64–66]. Стилістично-маркованою в цьому контекстуальному фрагменті є поштивий оператор адресації сина до батька: впродовж усього діалогу він звертається до нього в третій особі, наче йдеться про когось іншого. Така адресація поєднує функцію встановлення часово-просторового параметра та функцію характеристики персонажів – дистантність їхніх відносин, незважаючи на родинні зв’язки, відсутність близькості й теплоти, а водночас продукує комічний ефект.

Система мовленнєвого етикету в постколоніальному текстотворенні зазнає графонологічних девіацій, що трансформують немарковані традиційні етикетні засоби в стилістично-марковані під час виконання стилістичної функції. Так, оригінальним використанням атрактора привітання відзначений наступний уривок, у якому через злиття синтагматично споріднених слів в один синтаксичний оказіоналізм шляхом усунення відстані між словами досягається ефект «одивнення», що робить елемент акцентуїтованим на тлі стилістично нейтрального текстового потоку та несе емоційно-експресивне навантаження: *On her way down the stairs she crashed into a boy carrying a bucket. Water splashed her sandals and doused bottom of her salwaar. ‘Watch out, kid,’ she said, brushing past him. ‘Hello!’ he called out. ‘Howareyoumadam?’ ‘Hello,’ she said, turning around. The boy looked her up and down and laughed out loud, revealing a mouth of misshapen teeth* [9, с. 34]. Традиційне *Hello* є сигналом бажання встановити контакт, а етикетна формула зі звертанням *howareyoumadam* є індикатором широкого зацікавлення станом адресатки, яку мовець ненароком облив водою. Оскільки адресат обмежується стислою етикетною клішованою відповіддю без висловлення жодних докорів, адресант сприймає ситуацію з гумором. Водночас контраст вербальної й невербальної поведінки персонажа слугує функції його характеристики, виділенню серед інших і сприяє запам’ятовуванню образу персонажа, що підсилюється графічним оформленням етикетного запитання. Злиття окремих одиниць у синтаксичний оказіоналізм актуалізує увагу читача, створюючи елемент саспенсу, що видається важливим для подальшого розгортання сюжетної лінії, проводячи паралель злиттю душ: згодом читач довідається, що саме так автор-наратор оформив перше знайомство головної героїні з її рідним племінником. Ще одна художня авторська метафора закладена в тому, що на ініціальній стадії взаємодії хлопчик переймається станом жінки, а згодом саме його благополуччя стане її основною турботою, призведе до конфлікту з братом і навіть жертвування власною свободою.

Стилістично маркованою є фігура привітання через лексичний повтор, що отримує додаткову виразність, експресивність і виявляє психологічний стан адресата, наприклад: *'How've you been, Annie?' 'Sorry?' She cupped her hand facetiously round her ear. 'How've you been?' 'How have I been? Is that the question?' She leaned back into the bubbles. 'How have I been? How have I been. Well, I've been fucking desolate, really.' She tapped some ash, missing the ashtray, dusting the bubbles* [14].

На відміну від атракторів звертання з яскраво вираженою дієвістю соціально-регламентувальної функції, атрактори привітання в постколоніальній текстовій канві не маркують комунікантів відповідно до ролей, статусу, влади, дистантності чи близькості взаємин, віку. Клішовані засоби вираження привітання вживаються ідентично стосовно близьких і далеких, знайомих і незнайомих, вищих, нижчих чи рівних за статусом, безвідносно до ситуації спілкування. Прикладами можуть бути привітання підлітка до професора університету: *'Levi? Is that you? Oh, hi, Mizz Malcolm'* [15, с. 391]; чи привітання високоосвіченого доктора мистецтв до цілком незнайомої жінки похилого віку: *An elderly woman he did not know stood before him. 'Hello,' said Howard. 'Hello, dear,' she replied serenely, and pressed on with her smile* [15, с. 519].

Отже, дослідження поліфункційної природи атракторів привітання в традиційному та девіантному пластах шляхом аналізу їх розмаїтої функційної палітри, динамічної дієвості й синергетичної сутності переконливо засвідчує, що з плином пристосування до чужинного суспільства та водночас намаганням зберегти власне «я» розвиваються й подекуди нівелюються традиційні основи етикетно-мовленнєвої поведінки постколоніальної мовної особистості: ритуальні традиції та релігійні вірування, уявлення про стійку соціальну ієрархію, гендерні й родинні взаємини тощо. Це уможливило поглиблення знання про природу мовної особистості як носія комплексу мовно-культурних і комунікативно-діяльнісних цінностей, знань, ставлень і поведінкових реакцій, що слугують розкриттю особливості мовної поведінки homo loquens періоду глобалізації. Гібридний характер мовленнєвого етикету постколоніального персонажа є виявом двох супротивних тенденцій у розвитку мови, що знаходяться в діалектичній єдності, – тенденції до стійкості й послідовності, а також до зміни та оновлення, а відтак мовленнєвий етикет як синергетична система постає явищем стабільним і водночас мінливим.

Логічним продовженням на перспективу вбачається дослідження функціонування інших атракторів кластерної системи мовленнєвого етикету, вивчення мовної особистості як форми вияву мовної свідомості в мовленнєвій діяльності, відтворення гібридної мовної картини світу.

Література:

1. Арикан Х. Мухтасар Ильми-Халь. Сокращенный сборник религиозных правил / Х. Арикан ; пер. Ш. Мукарамова. – М. : САД, 2009. – 168 с.
2. Бехта І.А. Авторське експериментаторство в англомовній прозі ХХ ст. : [моногр.] / І.А. Бехта. – Львів : ПАІС, 2013. – 268 с.
3. Домброван Т.И. Синергетическая модель развития английского языка : [моногр.] / Т.И. Домброван. – Одесса : КП ОГТ, 2014. – 400 с.
4. Князева Е. Синергетика: нелинейность времени и ландшафты коэволюции / Е. Князева, С. Курдюмов. – М. : КомКнига, 2011. – 272 с.
5. Пихтовникова Л.С. Лингвосинергетика: основы и очерк направлений : [моногр.] / Л.С. Пихтовникова. – Х. : ХНУ им. В. Каразина, 2012. – 180 с.
6. Akindele D.F. Lumela/Lumela: A Socio-Pragmatic Analysis of Sesotho Greetings / D.F. Akindele // Nordic Journal of African Studies. – 2007. – № 16 (1). – P. 1–17.
7. Ali M. Brick Lane / M. Ali. – L. : Black Swan, 2004. – 492 p.
8. Anam T. A Golden Age / T. Anam. – L. : John Murray, 2007. – 276 p.
9. Anam T. The Good Muslim / T. Anam. – N. Y. : Harper Perennial, 2012. – 320 p.
10. Ishiguro K. The Remains of the Days / K. Ishiguro. – L. : Faber and Faber, 1989. – 245 p.
11. Kristeva J. From One Identity to an Other / J. Kristeva // Desire in language. – N. Y. : Columbia Univ. Press, 1980. – P. 124–147.
12. Rushdie S. Midnight's Children / S. Rushdie. – L. : Vintage, 1995. – 463 p.
13. Smith A. The Accidental / A. Smith. – L. : Penguin Books, 2006. – 306 p.
14. Smith Z. NW [Electronic resource] / Z. Smith. – L. : Penguin Press, 2012. – 401 p. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/1259475/>
15. Smith Z. On Beauty / Z. Smith. – Maine : Thorndike Press, 2005. – 789 p.

Анотація

М. КОПЧАК. ПОЛІФУНКЦІЙНІСТЬ АТРАКТОРІВ ПРИВІТАННЯ В СИНЕРГЕТИЧНІЙ СИСТЕМІ МОВЛЕННЄВОГО ЕТИКЕТУ ПОСТКОЛОНІАЛЬНОГО ПЕРСОНАЖА

У статті розкрито поліфункційну дієвість атракторів привітання в синергетичній системі мовленнєвого етикету англійськомовного постколоніального персонажа на матеріалі художніх текстів постколоніальних романів кінця ХХ – початку ХХІ століть. Виділено основні функції, вербалізовані за допомогою традиційних і девіантних етикетно-мовленнєвих засобів, що засвідчують гібридність і полікультурність сучасної мовної особистості.

Ключові слова: атрактор, етикет, персонаж, привітання, функція.

Аннотация

**М. КОПЧАК. ПОЛИФУНКЦИОНАЛЬНОСТЬ АТТРАКТОРОВ ПРИВЕТСТВИЯ
В СИНЕРГЕТИЧЕСКОЙ СИСТЕМЕ РЕЧЕВОГО ЭТИКЕТА ПОСТКОЛОНИАЛЬНОГО ПЕРСОНАЖА**

В статье раскрыт полифункциональный характер аттракторов приветствия в синергетической системе речевого этикета англоязычного постколониального персонажа на материале художественных текстов постколониальных романов конца XX – начала XXI веков. Выделены основные функции, вербализированные с помощью традиционных и девиантных этикетно-речевых средств, что свидетельствуют о гибридности и поликультурности современной языковой личности.

Ключевые слова: аттрактор, этикет, персонаж, приветствие, функция.

Summary

**M. KOPCHAK. MULTIFUNCTIONALITY OF GREETING ATTRACTORS
IN THE SYNERGETIC SPEECH ETIQUETTE SYSTEM OF POSTCOLONIAL CHARACTER**

The article explores multifunctional nature of greeting attractors in the synergetic speech etiquette system of English-speaking postcolonial character through the analysis of artistic prose texts of postcolonial novels dating to the end of XX-th – the beginning of XXI-st centuries. Basic functions, verbalized by means of traditional and deviant speech etiquette means have been singled out to prove hybrid nature and multicultural character of modern individual.

Key words: attractor, etiquette, character, greeting, function.